

Željka Kolveshi

Muzej grada Zagreba

Vanda Ladović (1929.-2017.)

DOI:
10.17685/Peristil.60.18

foto: Muzejski dokumentacijski centar

„Moj muzej“

riječi su Vande Ladović koje je izgovarala uvijek kada bi govorila o Muzeju grada Zagreba, muzeju u kojem je provela cijeli radni vijek kao uvažena kustosica, viša kustosica i muzejska savjetnica. Iste riječi ponovila je i 2002. godine u intervjuu za Personalni arhiv zaslужnih muzealaca koji je sniman deset godina nakon njezina odlaska u mirovinu 1992. godine.

Vanda Ladović rođena je u Zagrebu, u Zagrebu je umrla. Tu je završila gimnaziju, upisala studij arhitekture, promijenila izbor nakon dvije godine i upisala studij povijesti umjetnosti i povijesti na Filozofskom fakultetu. Diplomirala je 1957. godine. Već u jesen te godine, na fotografiji svečanog primanja *kolektiva* Muzeja grada Zagreba u povodu 50. obljetnice muzeja kod gradonačelnika Većeslava Holjevca u salonu gradske palače Dverce, u drugom redu slijeva, vidi se mlada, gotovo sramežljivog osmijeha, Vanda Brezinščak (28 godina), netom zaposlena kao honorarna službenica, buduća kustosica, u društvu tadašnje osmoročlane ekipe muzeja.

Nakon deset godina, na fotografiji s otvorenja jedne izložbe kamera je zabilježila Vardu Ladović, sigurnu, apartnu kustosicu, iza koje je tada već bio zavidan broj izložbi koje je realizirala samostalno ili u suradnji s kolegama iz muzeja.

Nakon dvadeset godina, 1977., Vanda je autorica muzeološke koncepcije i scenarija završenoga novog stalnog postava Muzeja grada Zagreba na što je bila najviše ponsna u svojem profesionalnom radu – interpretacijski i prezentacijski u potpunosti je odgovarao muzeološkom standardu tadašnjih suvremenih muzeja.

Zbog zaista skromnih uvjeta, postav se radio segmentarno, gotovo cijelo desetljeće (1968.–1977.), a nov, suvremen način prikaza razvoja Zagreba bio je rezultat uspješne suradnje Vande Ladović, njezina supruga Jože Ladovića, autora likovnog oblikovanja, dr. Franje Buntaka, ravnatelja muzeja i neprikosnenog poznavatelja povijesti Zagreba te njezinih dugogodišnjih bliskih suradnika Nade Premerl i Jozu Vranića. U muzeju je vodila Zbirku povijesne fotografije, daleko najveću zbirku s desetak tisuća fotografija, negativa i razglednica. Ne samo da je savršeno poznavala povijest zagrebačke fotografije, autore i njihov rad, nego je savršeno znala prepoznati motiv, događaj ili osobu i prema tome točno datirati fotografiju, jer je tako dobro poznavala Zagreb zahvaljujući znanju povjesničara i povjesničara umjetnosti. Istovremeno, bila je i kioničar muzeja i kioničar života u Zagrebu, obrađujući fotodokumentaciju svih dogadanja u muzeju te recentne snimke koje su bilježile promjene u tkivu i bilu grada. Upravo na tom tragu, povezujući prošlost i sadašnjost, Vanda Ladović koncipirala je nekoliko fotografskih izložbi kao što su *Naš grad nekad i sad* (1963.), *Zagreb nekad i danas* (1973.), izložbu starih razglednica *Zaboravljena lica Zagreba* (1977.) kojom se Muzej grada Zagreba uključio u akciju *S. O. S. za baštinu za stari Zagreb*. Nažalost, sve te izložbe nisu imale katalog. Ipak, Vanda Ladović sudjelovala je u izradi jedne od najboljih fotomonografija grada *Zagreb 1900.* (1974.) sa znalačkim odabirom izvornih publicističkih tekstova koji su bili autentičan komentar uz fotografije. Uz fotografiju bavila se i istraživanjem tema iz kulturno-povijesnog života Zagreba, a poticaj su bili predmeti i zbirke u muzeju. Uslijedile su izložbe *Klasicizam u Zagrebu* (1958.), *Julije Hühn, zagrebački fotograf i litograf u 19. stoljeću* (1965.), *Barokna plastika iz crkve sv. Marka* (1967.) i *Portreti Zagrepčana u 19. stoljeću* (1968.). Izložbe u pravilu nisu imale katalog, tek ova posljednja jest, no kao krajnje skromno izdanje. Ideja (zadatak!) bila je izložbu postaviti na više mjesta te je Vanda kao autorica s ovom izložbom gostovala u Muzeju grada Beograda i Gradskom muzeju Sisak (1969.), Gradskom muzeju Karlovac (1970.) i Muzeju grada Sarajeva (1971.). Slično iskustvo imala je s izložbom *Zagreb nekad i danas* koja je 1973. otvorena u Muzeju grada Sarajeva, a sljedeće godine u Zagrebu, gdje je bila postavljena na tri neobična mjesta: u pothodniku Glavnog kolodvora, u trgovini „Exportdrvo“ i u restoranu SOUR-a „Rade Končar“.

Kako kataloga nije bilo, objavljivala je stručne i znanstvene članke na temu muzejske i baštinske problematike u časopisima *Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske*, *Čovjek i prostor, Arhitektura i 15 dana*. Svoje najznačajnije tekstove objavila je u izdanjima zbornika *Iz starog i novog Zagreba* koji je muzej pokrenuo u godini kada je Vanda započela raditi: *Pregled razvoja zagrebačke Dubrave* (1960.), *O baroknoj plastici iz crkve sv. Marka* (1968.), *Oslikani ciljevi građanskog streljačkog društva u Zagrebu* (1974.) te, u koautorstvu s Nadom Premerl, *O razvoju i uređenju Ilice, Preradovićeva trga i Jurišićeve ulice u 19. i 20. st.* (1984.). Ovo dakako nije bila prva suradnja dviju kustosica iz Muzeja grada Zagreba. Zajedno su realizirale velik broj izložbi, zajedno potpisale brojne tekstove, s velikim entuzijazmom godinama su bile dio malog tima koji je nadasve uspješno kreirao program muzeja i pozicionirao muzej kao otvorenu, suvremenu instituciju. Naime, pozitivan duh koji je vladao unutar muzeja privlačio je brojne posjetitelje, Gornjogradane, glazbenike, slikare, prijatelje i kolege. Zahvaljujući njima muzej je, točno se odredivši prema svojem mjestu i vremenu, svima učinio život ljepšim.

Gornji grad, dvije adrese u toj nevelikoj povijesnoj jezgri – dom podno Lotrščaka i Muzej podno Popova tornja, slikovit je oris uspješnoga životnog puta Vande Ladović, intimno i profesionalno velikog zaljubljenika u Zagreb. Kao iznimian stručnjak u muzejskoj profesiji, Vanda Ladović 1992. je godine nagrađena nagradom Hrvatskoga muzejskog društva „Pavao Ritter Vitezović“ za životno djelo.

Priloženi popis *Izložbe / Bibliografija* sakupila je i sistematizirala kolegica dr. sc. Maja Šojat-Bikić i on je istinski pokazatelj količine, sadržaja i tempa rada Vande Ladović tijekom 35 godina provedenih u Muzeju grada Zagreba. Ujedno, taj popis ima simboličku vrijednost i amblematsko značenje za razumijevanje kompleksnog djelokruga rada velikog broja muzejskih djelatnika koji su odredile specifične okolnosti razdoblja od 50.-ih do kraja 80.-ih godina 20. stoljeća. Kao što muzealizacijom predmeta individualna povijest postaje dio kolektivne memorije, tako i ovaj opsežan popis neka bude posveta generaciji Vandinih kolega kojima s poštovanjem ostajemo zahvalni što su nam svojim primjerom pomogli otvarati vrata na putu u poseban svijet muzeja.

STALNI POSTAVI

Stalni postav Muzeja grada Zagreba, 1968.-1977., otvoren 27. prosinca 1968.

Stalni postav kule Lotrščak, u suradnji s Nadom Premerl, otvoren 2. srpnja 1981.

IZLOŽBE¹

AUTORSKE I SUAUTORSKE IZLOŽBE

U ORGANIZACIJI MUZEJA GRADA ZAGREBA

Klasicizam u Zagrebu, Muzej grada Zagreba, 1958., u suradnji s dr. sc. Leljom Dobronić

Borbeni put KPJ u Zagrebu 1919.-1959., Muzej grada Zagreba, 1959., u suradnji s Dušanom Koraćem i dr. sc. Leljom Dobronić

Petnaestogodišnjica Službenoga glasnika Narodnog odbora grada Zagreba, Gradska vijećnica, Zagreb, 1962., u suradnji s dr. sc. Leljom Dobronić

Naš grad nekad i sad, Radničko narodno sveučilište „Moša Pijade“, Zagreb, 1963.

Julius Hühn, zagrebački fotograf i litograf u 19. stoljeću, Muzej grada Zagreba, 1965.

Naš grad nekad i sad, Radničko narodno sveučilište „Moša Pijade“, Zagreb, 1965.

Barokna plastika iz crkve sv. Marka u Zagrebu, Muzej grada Zagreba, 1967.

Portreti Zagrepčana u 19. stoljeću, Muzej grada Zagreba, 1968.

Vliko Gecan: crteži i grafika iz autorove zbirke, Muzej grada Zagreba, 1968.

Portreti Zagrepčana u 19. stoljeću, Gradski muzej Sisak, 1969.

Portreti Zagrepčana u 19. stoljeću, Muzej grada Beograda, 1969.

50 godina Zagrebačkog kvarteta, Muzej grada Zagreba, 1969., u suradnji s Nadom Premerl

Zagrebački velesajam na starim prostorima, Muzej grada Zagreba, 1969., u suradnji s Ivanom Srebrnićem i Nadom Premerl

Hrvatski kompozitori, Muzej grada Zagreba, 1970., u suradnji s Nadom Premerl

Izgradnja slobodnog Zagreba, Muzej grada Zagreba, 1970., u suradnji s Nadom Premerl

Izvedbe djela L. v. Beethovena u Zagrebu, Muzej grada Zagreba, 1970., u suradnji s Nadom Premerl

Portreti Zagrepčana – portreti Karlovčana u 19. stoljeću, Gradski muzej Karlovac – Galerija „Vjekoslav Karas“, 1970.

Portreti Zagrepčana u 19. stoljeću, Društveni centar žena, Zagreb, 1970.

Portreti Zagrepčana u 19. stoljeću, Muzej grada Sarajeva, 1971.

Zagreb nekad i danas, Muzej grada Sarajeva, 1973.

Zagreb nekad i danas, Muzej grada Zagreba, 1974.

Zagreb nekad i danas, trgovina „Exportdrvo“, Zagreb, 1974.

Zagreb nekad i danas, pothodnik Glavnog kolodvora Zagreb, 1974.

Zagreb nekad i danas, restoran SOUR-a „Rade Končar“, Zagreb, 1974.

Muzej grada Zagreba 1907.-1977., Muzej grada Zagreba, 1977.

Zaboravljena lica Zagreba: izložba starih razglednica, Muzej grada Zagreba, 1977.

Zaboravljena lica Zagreba: izložba starih razglednica, Samoborski muzej, 1978.

Zagreb nekad i danas, Služba društvenog knjigovodstva Zagreb, 1978.

70 godina Zagrebačkog velesajma, Zagrebački velesajam, 1979.

Zaboravljena lica Zagreba: izložba starih razglednica, Muzej grada Sarajeva, 1979.

Potres u Zagrebu 1880. godine i izgradnja nakon potresa, Muzej grada Zagreba, 1981., u suradnji s Nadom Premerl

Zagreb na grafičkim listovima 1900.-1940., Muzej grada Sarajeva, 1981., u suradnji s Nadom Premerl

Zagreb na grafičkim listovima 1900.-1940., Koncertna dvorana „Vatroslav Lisinski“, Zagreb, 1982., u suradnji s Nadom Premerl

Zagreb na grafičkim listovima 1900.-1940., Muzej grada Zagreba, 1982., u suradnji s Nadom Premerl

Zaštita kulturnog naslijeda u Muzeju grada Zagreba, 1971.-1981., Muzej grada Zagreba, 1982.

Zagreb nekad i danas, Mjesna zajednica „Rudolf Kroflin“, Zagreb, 1986.

Zagreb nekad i danas, Mjesna zajednica „Gornji grad“, Zagreb, 1987.

Streljački ciljevi u 19. stoljeću, Galerija „Sutinska vrela“, Zagreb – Podsused, 1988.

SURADNJA NA IZLOŽBAMA U ORGANIZACIJI ILI SUORGANIZACIJI MUZEJA GRADA ZAGREBA

Iz historije SKJ, Muzej grada Zagreba, 1959., autor koncepcije Dušan Korać

Iz historije SKJ, Samoborski muzej, 1959.

Počeci ustanka na području Zagreba, Muzej grada Zagreba, 1961., autor koncepcije Dušan Korać

Počeci ustanka na području Zagreba, Gradska vijećnica, Zagreb, 1961.

Počeci ustanka na području Zagreba, Općina Remetinec, Zagreb, 1961.

Počeci ustanka na području Zagreba, Muzej Turopolja, Velika Gorica, 1961.

Ekonomski propagandni materijali u zagrebačkim novinama 19. stoljeća, Muzej grada Zagreba, 1963., autorica koncepcije dr. sc. Miroslava Despot

Spomen izložba Prve dalmatinsko-hrvatsko-slavonske izložbe u Zagrebu 1864-1964, Muzej grada Zagreba, 1964., autorica koncepcije dr. sc. Miroslava Despot

Slike Zagreba u 19. stoljeću, Turističko društvo „Gornji grad“, Zagreb, 1966., autor koncepcije dr. sc. Franjo Buntak

Razviti radnički pokret u Zagrebu do 1914., Muzej grada Zagreba, 1968., autor koncepcije Dušan Korać

SKOJ u Hrvatskoj od 1919. do 1948., Muzej grada Zagreba, 1969., autor koncepcije Dušan Korać

Narodni heroji Zagreba, Muzej grada Zagreba, 1972., autor koncepcije Dušan Korać

Trideset sezona Zagrebačkog kazališta lutaka, Muzej grada Zagreba, 1976., autori koncepcije Zdenko Kuzmić, Berislav Brajković, Radovan Wolf

Zagreb 1980: IX izložba fotografije, Muzej grada Zagreba, 1980., članica stručnoga ocjenjivačkog suda za izbor fotografija, zajedno s Dragom Lipićem i Ivanom Posavcem

Hrvatski narodni preporod 1790.-1848., Muzej za umjetnost i obrt, 1985., znanstvena koncepcija izložbe dr. sc. Nikša Stančić i Jelena Borošak-Marijanović

Stari zagrebački obrti, Muzej grada Zagreba, 1991., autorica koncepcije mr. sc. Marija Šcerer

SUAUTORSKE IZLOŽBE U ORGANIZACIJI DRUGIH INSTITUCIJA

Vilko Gecan: retrospektivna izložba, Umjetnički paviljon, Zagreb, 1972., u suradnji s Josipom Ladovićem

BIBLIOGRAFIJA OBJAVLJENIH RADOVA²

KATALOZI IZLOŽBI

Ladović, Vanda. Portreti Zagrepčana u 19. stoljeću. Zagreb : Muzej grada Zagreba, 1968.

Ladović, Vanda; Josip Ladović. Vilko Gecan : retrospektivna izložba. Zagreb : Umjetnički paviljon, 1972.

Ladović, Vanda; Nada Premerl. Potres 1880. i izgradnja Zagreba. Zagreb : Muzej grada Zagreba, 1981.

PRESAVICI IZLOŽBI

Ladović, Vanda. Portreti Zagrepčana u 19. stoljeću. Zagreb : Muzej grada Zagreba, 1971.

Ladović, Vanda. Zaboravljena lica Zagreba : izložba starih razglednica. Zagreb : Muzej grada Zagreba, 1977.

Ladović, Vanda; Nada Premerl. Zagreb na grafičkim listovima 1900-1940. Zagreb : Muzej grada Zagreba, 1981.

Ladović, Vanda. Streljački ciljevi u 19. stoljeću. Zagreb : Galerija „Sutinska vrela“ Društva za fizičku kulturu „Podsused“, 1988.

Vodići

Kuzmić, Zdenko; Vanda Ladović, Nada Premerl. Muzej grada Zagreba : vodič po muzeju. Zagreb : Muzej grada Zagreba, 1987.

FOTOMONOGRAFIJE I BROŠURE

Zagreb 1900 / priredio Branko Ranitović ; izbor tekstova Vanda Ladović. Zagreb : Liber, 1974.

Ladović, Vanda. Zagreb : 1094 - 1987 : I dio : part I / prijevod Sonja Bašić. Zagreb : Udružena banka Hrvatske, 1985.

STRUČNI I ZNANSTVENI RADOVI U ČASOPISIMA, ZBORNICIMA RADOVA I MONOGRAFIJAMA

Brezinščak, Vanda [= Ladović, Vanda]. Izložba „Klasicizam u Zagrebu“ u Muzeju grada Zagreba. // Vijesti Društva mujejsko-konzervatorskih radnika NR Hrvatske 7, 6(1958), str. 159-160.

Brezinščak, Vanda [= Ladović, Vanda]. Muzej Instituta za književnost Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. // Vijesti Društva mujejsko-konzervatorskih radnika NR Hrvatske 8, 1(1959), str. 3-4.

Brezinščak, Vanda [= Ladović, Vanda]. Publikacije Mestnog muzeja u Ljubljani. // Vijesti muzealaca i konzervatora NR Hrvatske 8, 3(1959), str. 89-90.

Ladović, Vanda. Publikacije Narodnog muzeja u Beogradu. // Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske 9, 5(1960), str. 168-169.

Ladović, Vanda. Pregled razvoja zagrebačke Dubrave. // Iz starog i novog Zagreba II / urednici Franjo Buntak [et al.]. Zagreb : Muzej grada Zagreba, 1960. Str. 299-309.

Ladović, Vanda. Mitteilungsblatt der Museen Österreichs. // Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske 10, 2(1961), str. 59-61.

Ladović, Vanda. Zagrebački graditelj Janko Jambrišak. // Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske 11, 3(1962), str. 73-74.

Ladović, Vanda. Godišnja skupština Mujejskog društva Hrvatske. // Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske 11, 5(1962), str. 138-139.

Ladović, Vanda. Vladimir Guteša. // Muzeji : časopis za muzeološka pitanja 15, 14(1962), str. 132-133.

Ladović, Vanda. „Ekonomski propagandni materijali u zagrebačkim novinama 19. st.“ : Izložba u Muzeju grada Zagreba. // Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske 12, 5(1963), str. 151-152.

Ladović, Vanda. Arheološki spomenici na području Zagreba : Izložba Arheološkog muzeja. // Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske 13, 6(1964), str. 177-178.

Ladović, Vanda. Julije Huhn (uz izložbu u Muzeju grada Zagreba). // Čovjek i prostor 13, 154-155(1966), str. 13.

Ladović, Vanda. O baroknoj plastici iz crkve sv. Marka (Zbirka Muzeja grada Zagreba). // Iz starog i novog Zagreba IV / urednici Ivan Bach [et al.]. Zagreb : Muzej grada Zagreba, 1968. Str. 131-142.

Ladović, Vanda. Oslikani ciljevi Gradanskog streljačkog društva u Zagrebu. // Iz starog i novog Zagreba V / urednici Ivan Bach [et al.]. Zagreb : Muzej grada Zagreba, 1974. Str. 127-138.

Ladović, Vanda. „Zagrebačko gradjansko strelacalih društava ima čast obznaniti ...“. // Kaj 7, 7-8(1974), str. 114-125.

Ladović, Vanda; Nada Premerl. O vizualnoj i komunalnoj opremi Gornjeg grada i Kaptola u prošlosti. // Arhitektura : časopis za arhitekturu, urbanizam, dizajn i primijenjenu umjetnost 34, 174-175(1980), str. 40-47.

Premerl, Nada; Željka Marković; Vanda Ladović. Theatralia u Muzeju grada Zagreba. // Kronika Zavoda za književnost i teatrologiju JAZU 6, 14-15-16(1980), str. 11-47.

Premerl, Nada; Vanda Ladović. Izgradnja Zagreba nakon potresa 1880. // Čovjek i prostor 24, 334(1981), str. 22-23.

Ladović, Vanda; Nada Premerl. O razvoju i uređenju Illice, Preradovićeve trga i Jurišićeve ulice u XIX i XX stoljeću. // Iz starog i novog Zagreba VI / urednici Franjo Buntak [et al.]. Zagreb : Muzej grada Zagreba, 1984. Str. 189-206.

- Ladović, Vanda. In memoriam Željka Marković (1933–1988). // Vjesti muzealaca i konzervatora Hrvatske 38, 1-2(1989), str. 27.
- Ladović, Vanda. Vrtlari zagrebačkih javnih nasada. // Zrinjevac : spomenica : priroda, vrtovi, perivoji i uresno raslinstvo u Zagrebu / glavni urednici Stjepan Bertović, Dragutin Kiš. Zagreb : Zrinjevac, 1995. Str. 96–103.
- Ladović, Vanda. Zagrebački vrtlari na Jubilarnoj gospodarskoj izložbi u Zagrebu, 1891. // Zrinjevac : spomenica : priroda, vrtovi, perivoji i uresno raslinstvo u Zagrebu / glavni urednici Stjepan Bertović, Dragutin Kiš. Zagreb : Zrinjevac, 1995. Str. 104–105.
- Ladović, Vanda. Katalog reproduciranih djela ; Bibliografija. // Ladović, Josip. Vilko Gecan : slikar i putnik. Zagreb : Art Studio Azinović, 1997. Str. 222–229 ; 273–277.

UREĐNIŠTVO U ZBORNICIMA RADOVA

- Iz starog i novog Zagreba IV. Zagreb : Muzej grada Zagreba, 1968.
- Iz starog i novog Zagreba V. Zagreb : Muzej grada Zagreba, 1974.
- Iz starog i novog Zagreba VI. Zagreb : Muzej grada Zagreba, 1984.

SURADNJA U IZDANJIMA LEKSIKOGRAFSKOG ZAVODA

- Enciklopedija Jugoslavije
- Hrvatski biografski leksikon

BIBLIOGRAFIJA PRILOGA O VANDI LADOVIĆ

- Ladović, Josip. Iz starog i novog Zagreba II. : Izdanje Muzeja grada Zagreba 1960. // Vjesti Društva muzejsko-konzervatorskih radnika NR Hrvatske 9, 6(1960), str. 199–201.
- Tafra, Juraj. Iz starog i novog Zagreba. // Školske novine, br. 4, 16. veljače 1962., str. 4.
- Cvetkova, Elena. Rehabilitirane umjetnine. // Večernji list, 8. srpnja 1967., str. 8.
- Cvetkova, Elena. 60 godina muzeja. // Večernji list, 29. rujna 1967., str. 9.
- . Portreti Zagrepčana iz prošlog stoljeća. // Politika, 29. siječnja 1969., str. 14.
- Bach, Ivan. Nov postav prve dvorane Muzeja grada Zagreba. // Vjesti muzealaca i konzervatora Hrvatske 18, 1(1969), str. 30.
- Cvetkova, Elena. Iz starog i novog Zagreba. // Večernji list, 5. kolovoza 1969., str. 14.
- Pasinović, Antoaneta. Iz starog i novog Zagreba : Izdanje: Muzej grada Zagreba 1968. // Čovjek i prostor 16, 194(1969), str. 20.
- Simić-Bulat, Anka. Portreti Zagrepčana u 19. stoljeću : Muzej grada Zagreba, studeni-prosinac 1968. // Vjesti muzealaca i konzervatora Hrvatske 18, 2(1969), str. 30–32.
- Bach, Ivan. Iz starog i novog Zagreba, I–IV, Zagreb, 1957–1968. // Historijski zbornik 23–24, 1(1970–1971), str. 499–512.
- Vlastelica, Branimir. Živa ili mrtva vrijednost? // Školske novine, br. 43, 12. prosinca 1972., str. 16.
- Maleković, Vladimir. Znanstvenici o Zagrebu. // Vjesnik, 10. lipnja 1975., str. 11.
- Venturini, Darko. Tri knjige o Zagrebu. // Čovjek i prostor 23, 280–281(1976), str. 32–33.
- . Muzejski savjet Hrvatske : Osamnaesta sjednica Muzejskog savjeta Hrvatske održana je 20.4.1978. // Informatica Museologica 9, 3(1978), str. 24–27.
- Švab, Mladen. Iz starog i novog Zagreba V : Izd. Muzeja grada Zagreba, 1974 (tiskano 1975). // Historijski zbornik 31–32, 1 (1978–1979), str. 449–452.

- Obrenović, Jovan. U povodu Dana oslobođenja. // Večernji list, 9. travnja 1980., str. 6.

- Udovičić, Marina. Zagreb prije 100 godina. // Večernji list, 16. siječnja 1981., str. 7.

- . „Potres 1880. i...“ // Večernji list, 22. siječnja 1981., str. 11.

- Cvetkova, Elena. Zagrebačka likovna panorama. // Večernji list, 20. veljače 1981., str. 11.

- Udovičić, Marina. Galerija i vidikovac. // Večernji list, 2. srpnja 1981., str. 7.

- Šulc, Branka. Adresar muzeja i galerija Jugoslavije – List of addresses of museums and galleries in Yugoslavia. // Informatica Museologica 15, 1–3(1984), str. 68–80.

- Šterk, Slavko. Živo tkivo grada. // Vjesnik, prilog Sedam dana, 16. kolovoza 1985., str. 10.

- Zgaga, Višnja. Registar muzejskih radnika Hrvatske. // Informatica Museologica 17, 1–4(1986), str. 101–119.

- Jendrić, Dorotea. Zagrebačko jučer za sutra. // Večernji list, 21. svibnja 1992., str. 19.

- Marić, Ruža. Obilježavanje Međunarodnog dana muzeja. // Informatica Museologica 23, 1–4(1992), str. 110–113.

- Tarbuk, Nela. Povijesnomjjetničke teme u časopisu Kaj. // Kaj 42, 3(2009), str. 88–93.

- Crljenko, Ivana. Migracijska i etnička obilježja stanovništva kao čimbenici promjene kulturnoga pejzaža zagrebačke Dubrave. // Migracijske i etničke teme 28, 3(2012), str. 287–315.

- Šeparović, Ana. Ladović, Vanda, rođ. Brezinčak. // Hrvatski biografski leksikon, sv. 8 / glavni urednik Trpimir Macan. Zagreb : Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. Str. 520–521.

- Dautbegović, Jozefina. Iz Personalnog arhiva zaslужnih muzealaca: Vanda Ladović. // Informatica Museologica 45/46, 1–4(2014/2015), str. 191–198.

Sastavila: Maja Šojat-Bikić

1 Izložbe su navedene kronološkim redoslijedom, sa sljedećim podacima: naslov izložbe, mjesto održavanja, godina otvorenja, suautori.

2 Bibliografija je uredena prema vrstama radova, kronološkim redoslijedom.